

SECTION: MEDICAL SCIENCES.

SEKCJA: NAUKI MEDYCZNE.

How to cite: Trokhymchuk, V., & Pankratov, I. (2024). A modern range of drugs affecting the digestive system and metabolism in the treatment of patients with COVID-19. *Horizons of Innovation: Conference on Multidisciplinary Trends in Science 2024*. (pp. 251-256). Futurity Research Publishing. <https://futura-publishing.com/horizons-of-innovation-conference-on-multidisciplinary-trends-in-science-2024-2/>

A modern range of drugs affecting the digestive system and metabolism in the treatment of patients with COVID-19

Віктор Трохимчук¹, Ігор Панкратов²

¹ доктор фармацевтичних наук, професор, професор кафедри фармації, Національний університет охорони здоров'я України ім. П. Л.Шупика, Україна, ² аспірант кафедри фармації, Національний університет охорони здоров'я України ім. П. Л.Шупика, Україна

Accepted: February 12, 2024 | **Published:** February 28, 2024 | **Language:** Ukrainian

Abstract: The purpose of the work. To conduct a step-by-step marketing analysis of the domestic market of drugs that affect the digestive system and metabolism in the treatment of patients with COVID-19.

Research methods. System, marketing, and graphic research methods were used to implement the goals of the work.

The results. The analyzed medicinal products include 12 international unpatented drug groups. Domestic manufacturers of medicines account for 60% of the market. The assortment of domestically produced medicines is more variable and better in terms of price indicators.

The value of the obtained results. The expediency of using domestic medicinal products based on price indicators has been proven.

Keywords: medicinal products, COVID-19, marketing analysis

Вступ

Інформація щодо інфекції SARS-CoV2, яка викликає коронавірусну хворобу COVID-19, продовжує накопичуватись та аналізуватись у всьому світі. Разом з цим, відомо, що вірус SARS-CoV2 першочергово вражає верхні дихальні шляхи та респіраторний тракт, а також інші органи та системи людини (ДУ «Інститут гастроентерології НАМН України», 2021, Соломенцева, 2021). Клінічні звіти, які опубліковані протягом останніх років, доводять що COVID-19 суттєво вражає шлунково-кишковий тракт (ДУ «Інститут гастроентерології НАМН України», 2021, Соломенцева, 2021, Хиць, 2020).

Метою даного дослідження є проведення маркетингового аналізу вітчизняного ринку лікарських засобів (ЛЗ), що впливають на травну систему і метаболізм, при лікуванні хворих на COVID-19.

Аналіз літературних джерел (ДУ «Інститут гастроентерології НАМН України», 2021, Соломенцева, 2021, Хиць, 2020, Гончарук, 2022, Міщук та ін., 2020, Авраменко, 2022, Фадєєнко & Нікіфорова, 2020, Mordasova та ін., 2022, Pastryk, 2021, Перцева та ін., 2022, Собченко та ін., 2022) показує, що найчастіше зустрічаються наступні симптоми такі, як: зниження або повну втрату апетиту, нудоту, блювання, діарею та біль у животі тощо. Частота та спектр цих симптомів досить суттєво відрізняється у різних дослідженнях і коливається від 11,4% до 50% хворих на COVID-19.

У ході маркетингових досліджень проведено поетапний аналіз ЛЗ, що впливають на травну систему і метаболізм, при лікуванні хворих на COVID-19, за лікарськими формами, країнами виробниками та ціновими факторами. Маркетингові дослідження вітчизняного ринку ЛЗ проведено на підставі аналізу наступних відкритих джерел інформації (Державний експертний центр Міністерства охорони здоров'я України, б. д., ТОВ «МОПІОН», б. д., Товариство з обмеженою відповідальністю «МТПК», б. д.). Отримані дані отримані на основі системного, маркетингового та графічного аналізу систематизовані та наглядно представлені в діаграмах, таблицях із поясненнями та висновками.

Результати дослідження

Основою для проведення маркетингового аналізу ЛЗ є постанова Кабінету Міністрів України від 22 вересня 2021 року № 1012 “Деякі питання закупівлі ЛЗ, необхідних для здійснення заходів, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню, локалізацію та

ліквідацію спалахів, епідемій та пандемій гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2” (Деякі питання закупівлі ЛЗ, необхідних для здійснення заходів, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню, локалізацію та ліквідацію спалахів, епідемій та пандемій гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, 2021, XXXX).

Відповідно до прийнятої Всесвітньою організацією охорони здоров'я Класифікаційною системою ATC (Anatomical Therapeutic Chemical (ATC) classification system) по принципу основного терапевтичного застосування згаданий перелік ЛЗ відноситься до “Засобів, що впливають на травну систему і метаболізм”.

До проаналізованої групи лікарських засобів належать 12 міжнародних непатентованих груп ЛЗ, а саме: антагоністи H2-рецепторів (ранітидин (A02B A02) та фамотидин (A02B A03)); інгібітори “протонного насоса” (омепразол (A02B C01)); алкалоїди беладони, третинні аміни (атропін (A03B A)); стимулятори перистальтики (метоклопрамід (A03F A01)); антагоністи 5HT₃ (серотонінових) рецепторів (ондансетрон (A04A A01)); осмотичні проносні засоби (магнію сульфат (A06A D04)); протимікробні засоби, що застосовуються у разі кишкових інфекцій (підгрупа “антибіотики”) (ністатин (A07A A02)); сольові складі для пероральної регідратації (A07C A); прості препарати вітаміну B1 (тіамін (вітамін B1) (A11D A01)); прості препарати аскорбінової кислоти (вітаміну C) (кислота аскорбінова (вітамін C) (A11G A01)); мінеральні добавки (препарати кальцію) (кальцій глюконат (A12A A03)).

Проаналізовано 12 міжнародних непатентованих груп ЛЗ зареєстрованих в Україні, розподілено їх за групами лікарських форм. З 105 зареєстрованих в Україні ЛЗ 51,4% припадає на тверді та 48,6% – на рідкі лікарські форми [Рисунок 1].

Рисунок 1

Розподіл ЛЗ за лікарськими формами

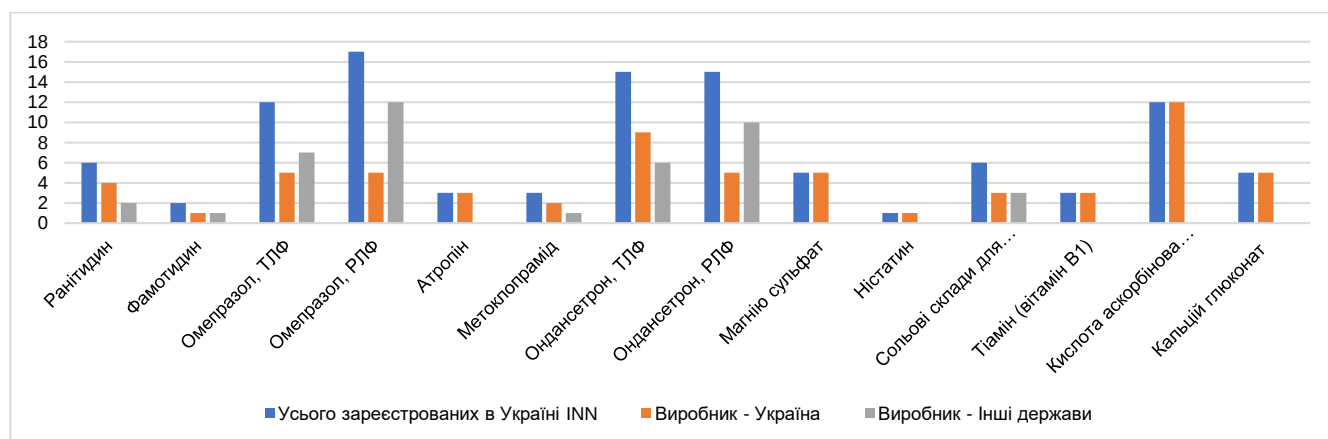

Джерело: власна розробка авторів

Розподіл ЛЗ вітчизняного виробників у порівнянні з іноземними згідно з International Nonproprietary Name (INN), що прийнята Всесвітньою організацією охорони здоров'я (ВООЗ), представлено у графічному форматі [Рисунок 2].

Рисунок 2

Розподіл ЛЗ за INN та країнами-виробниками

Джерело: власна розробка авторів

Маркетинговий аналіз ЛЗ, що впливають на травну систему і метаболізм, при лікуванні хворих на COVID-19, з урахуванням мінімальних та максимальних цін та країн-виробників наведено таблиці [Таблиця 1].

Таблиця 1

Маркетинговий аналіз ЛЗ за INN, країнами-виробниками та граничними мінімальними і максимальними оптово-роздрібними цінами в аптечній мережі (дані станом на січень-лютий 2024 року)

№ з/п	Лікарські засоби за INN	Усього зареєстрованих в Україні INN	Виробник - Україна	Виробник - Інші держави	Найдешевший вітчизняного виробництва від, грн.	Найдешевший іноземного виробництва від, грн.	Найдорожчий вітчизняного виробництва від, грн.	Найдорожчий іноземного виробництва від, грн.
1	Ранітидин	6	4	2	10,84	12,45	22,35	21,3
2	Фамотидин	2	1	1	-	342,9	-	-
3	Омепразол, ТЛФ	12	5	7	15,05	24,19	45	40,55
4	Омепразол, РЛФ	17	5	12	63,15	65,83	122,94	729,12
5	Атропін	3	3	0	34	-	58,56	-
6	Метоклопрамід	3	2	1	56,25	468,94	65	-
7	Ондансетрон, ТЛФ	15	9	6	42,98	198,26	53,72	-
8	Ондансетрон, РЛФ	15	5	10	28,89	65,56	117,57	151,13
9	Магнію сульфат	5	5	0	12,11	-	60,32	-
10	Ністатин	1	1	0	147,1	-	-	-
11	Сольові складки для пероральної регідратації	6	3	3	64,02	104	125,44	334,8
12	Тіамін (вітамін В1)	3	3	0	36,7	-	50	-
13	Кислота аскорбінова (вітамін С)	12	12	0	5,38	-	7,28	-
14	Кальцій глюконат	5	5	0	19,48	-	43,7	-

Джерело: власна розробка авторів

Результати маркетингового дослідження ЛЗ, показали доступність комплексної терапії препаратами вітчизняного виробництва [Таблиця 1].

Висновки

Проведено поетапний аналіз препаратів, що впливають на травну систему і метаболізм при лікуванні хворих на COVID-19, за видами лікарських форм, країнами-виробниками та ціновими (вартісними) показниками.

Доведено доступність використання вітчизняних ЛЗ при комплексній фармакотерапії хворих на COVID-19.

Література

Гончарук, Л. (2022, 30 жовтня). *Коронавірус та шлунково-кишковий тракт* [Прес-реліз]. <https://www.bsmu.edu.ua/blog/koronavirus-ta-shlunkovo-kyshkovyj-trakt/>.

Державний експертний центр Міністерства охорони здоров'я України. (б. д.). Державний реєстр лікарських засобів України. <http://www.drlz.com.ua/ibp/ddsite.nsf/all/index?opendocument>.

Деякі питання закупівлі лікарських засобів, необхідних для здійснення заходів, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню, локалізацію та ліквідацію спалахів, епідемій та пандемій гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, Постанова Кабінету Міністрів України № 1012 (2021) (Україна). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1012-2021-п#Text>.

ДУ «Інститут гастроентерології НАМН України». (2021, 17 лютого). *Шлунково-кишкові прояви при COVID-19 – НАМН України*. НАМН України – Національна академія медичних наук України. <https://amnu.gov.ua/shlunkovo-kyshkovi-proyavy-pry-covid-19/>.

Міщук, В., Купновицька, І., Губіна, Н., Мартинів, І., & Белегай, Р. (2020). Зміни з боку органів травлення в гострий період коронавірусної хвороби. *Вісник Українська медична стоматологічна академія*, 20(3(71)), 138–142. <http://repository.pdmu.edu.ua/handle/123456789/15617>.

Перцева, Т. О., Конопкіна, Л. І., Белослудцева, К. О., Мироненко, О. В., Ботвінікова, Л. А., Щудро, О. О., & Губа, Ю. В. (2022). Особливості ураження шлунково-кишкового тракту при коронавірусній хворобі (COVID-19) у різні хвилі пандемії. *Здобутки клінічної і експериментальної медицини*, (4), 151–155. <https://doi.org/10.11603/1811-2471.2021.v.i4.12514>.

Собченко, Д., Абуватфа, С., & Завгородня, А. (2022). Шлунково-кишкові прояви, як симптоми covid-19: опис клінічних випадків. *Grail of Science*, (21), 246–250. <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.28.10.2022.045>.

Соломенцева, Т. (2021, 21 березня). Захворювання шлунково-кишкового тракту та інфекція SARS-CoV-2: що про неї відомо. *Здоров'я України | Інформація для спеціалістів охорони здоров'я*. <https://health-ua.com/article/64494-zahvoryuvannya-shlunkovokishkovogo-traktu-tanfektcyia-SARSCoV2-sho-prone-vdo>.

ТОВ «МОПІОН» (б. д.). <https://compendium.com.ua/uk/>. <https://compendium.com.ua/uk/>.

ТОВ «МТПК». (б. д.). <https://tabletki.ua/>. <https://tabletki.ua/>.

Фадєєнко, Г. Д., & Нікіфорова, Я. В. (2020). Тропізм COVID-19 до органів травлення. Особливості ураження та підходи до лікування. *Сучасна гастроентерологія*, (4 (14)), 65–72. <https://doi.org/10.30978/MG-2020-4-65>.

Хиць, А. (2020). COVID-19: Вплив на шлунково-кишковий тракт. *Український медичний часопис*. <http://www.umj.com.ua/uk/publikatsia-177267-covid-19-vpliv-na-shlunkovo-kishkovij-trakt>.

Mordasova, V. I., Kopylova, D. V., Podstavkina, I. S., Ponomareva, E. N., & Timchenko, I. V. (2022). Gastrointestinal tract in captivity at COVID-19: The impact of a new coronavirus infection on the course and outcome of diverticular colon disease. *Effective Pharmacotherapy*, 18(14), 24–27. <https://doi.org/10.33978/2307-3586-2022-18-14-24-27>.

Pastryk, T. V. (2021). Health outcome and well-being in individuals with chronic gastrointestinal disorders during covid-19 pandemic. *Scientific Notes of Ostroh Academy National University: Psychology Series*, 1, 12–16. <https://doi.org/10.25264/2415-7384-2021-12-12-16>.

Авраменко, А. (2022). Інгібітори протонної помпи та пандемія covid-19 - чи є зв'язок? *Вісник морської медицини*, (3 (96)), 12–24. <https://doi.org/10.5281/zenodo.7317894>.